

Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i Ergen Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i Ergen Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31697>

Özet

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu (TCAÖ-EF), ergenlerin toplumsal cinsiyet rollerine ve algılarına yönelik tutumları, inançları ve değerlendirmelerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, mevcut bir yapının Türk kültürüne ve ergen popülasyonuna uyarlanması sürecinde ortaya çıkmıştır. TCAÖ-EF'nin temel amacı, ergenlik döneminde bireylerin geleneksel veya eşitsizlikçi Toplumsal Cinsiyet normları ne ölçüde benimsediğini veya reddettiğini bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuları ergenler arasında geçerli ve güvenilir bir ölçüm yapmasıyla sınırlanarak titizlikle gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin geliştirilmesi ve uyarlanması, alanyazında Psikometri standartlarına uygun olarak, faktör analizi ve iç tutarlılık analizleri kullanılarak yapılmıştır. TCAÖ-EF, özellikle eğitim, rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanlarında, ergenlerin toplumsal cinsiyetle ilgili gelişimsel ihtiyaçları belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet Algısı, Toplumsal Cinsiyet Roller, Ergenlik, Psikometrik Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Cinsiyet Stereotipleri.

Yazarlar

Erol Esen, Büşra Öztürk, Deniz M. Siyez.

Amaç

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu'nun temel amacı, Türk kültüründeki ergenlerin toplumsal cinsiyete ilişkin algıları ve tutumları kapsamlı bir şekilde değerlendirebilecek, kültüre özgü psikometrik özelliklere sahip bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu amaçla, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe'ye çevirisi ve dilsel geçerliliği sağlanarak, ardından Türk ergen popülasyonunda güvenilir ve geçerli sonuçlar verip vermediği araştırılmıştır.

Bu araç, araştırmacılara ve klinik uygulayıcılara, Ergenlik döneminde gözlemlenen toplumsal cinsiyetle ilgili bilişsel kalıplar ve davranışsal eğilimleri nicel olarak analiz etme imkanı tanır. Ölçek, özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılık algısı ve geleneksel rol beklentilerine uyum gibi kritik konuları incelemek için tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, temel olarak "Toplumsal Cinsiyet Algısı" yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin toplumsal

normlar, roller ve beklentiler çerçevesinde cinsiyeti nasıl anlamlandırıldığına dair bilişsel, duygusal ve tutumsal bileşenleri içerir. Ergenler için bu algı, kimlik gelişimi ve sosyal entegrasyon açısından merkezi bir öneme sahiptir.

Ölçülen yapı, genellikle geleneksel cinsiyet rollerine bağlılık (erkeklerin ve kadınların belirli davranışlar sergilemesi gerektiğine inanç) ile eşitlikçi cinsiyet rollerine yönelik kabul (cinsiyetten bağımsız olarak fırsat eşitliğine inanç) arasındaki spektrumu ele alır. Ölçek, bu iki kutup arasındaki farkları belirleyerek, ergenin toplumsal cinsiyet temalarıyla karmaşık bir şekilde ortaya koymaya hedefler.

Geçerlik

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu'nun Geçerlik çalışması, Esen, Öztürk ve Siyez (2018) tarafından yürütülmüştür. Uyarılma çalışmalarıyla genellikle yapı geçerliğini test etmek için faktör analizleri kullanılır. Bu çalışmada, ölçeğin orijinal yapılarının Türk örnekleminde de korunduğunu göstermek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ve/veya açmalyıcı faktör analizi (AFA) yöntemlerinin uygulandığı varsayılmaktadır.

Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiğini gösterir. Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, TCAÖ-EF puanlarının, ilgili diğer psikolojik yapılarla (örneğin, cinsiyetçilik, öz-saygı veya depresyon) beklenen yönde ilişkiler sergileyip sergilemediğini incelenmesi olmalıdır. Kaynak referanslarında spesifik geçerlik katsayıları belirtilmese de, yayımlanan bir uyarılma çalışması, kabul edilebilir geçerlik kanıtlarını içermek zorundadır.

Güvenirlik

Ölçeğin Güvenirlik analizleri, 2018 tarihli uyarılma çalışmasının temel bileşenlerinden biridir. Güvenirlik, ölçme aracının tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. TCAÖ-EF'nin güvenilirliği, büyük olasılıkla iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak rapor edilmiştir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ek olarak, ölçeğin zamana karşı kararlılığı değerlendirilerek amaçla test-tekrar test güvenilirliği yönteminin kullanıldığı da varsayılmaktadır. Bu yöntem, aynı ergen grubuna farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlarının korelasyonunu inceleyerek, ölçüm sonuçlarının zaman içinde ne kadar stabil kaldığını ortaya koyar. Uyarılma çalışmasının sonuçları, ölçeğin Türk ergen popülasyonunda yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu'nun uyarılma süreci, ölçeğin faktör yapılarının Türk ergen örnekleminde yeniden doğrulanması gerektirmiştir. Orijinal ölçeğin faktör yapıları

genellikle birden fazla alt boyuttan oluşur (örneğin, Geleneksel Cinsiyet Roller, Eşitlikçi Tutumlar, Cinsiyetçi Baskı Algısı).

Yapılan faktör analizleri (AFA ve/veya DFA), bu alt boyutların Türkiye bağlamında da ayrışıp ayrışmadığını ve her bir maddenin ilgili alt boyuta yeterli yükleme yapıp yapmadığını belirlemiştir. Faktör yapısının doğrulanması, ölçeğin teorik olarak varsayılan yapıya bağlı olarak bir şekilde ölçtüğünün en güçlü psikometrik kanıtlarından birini oluşturur.

Ölçme Aracı Detayları

Test Type: Uyarlama

Format: Ölçeğin, ergenlerin tutumlarını ölçmek üzere tasarlanmıştır, genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanarak varsayılmaktadır (örneğin, "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a).

Language Available: Türkçe.

Population Group: Ergenler.

Age Group: Genellikle 12-18 yaş aralığındaki ortaokul ve lise öğrencileri.

Population Details: Türkiye'deki çeşitli bölgelerden ve sosyo-ekonomik düzeylerden ergen öğrencilerden oluşan bir örneklem üzerinde uyarlanmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Bireylerin kendi algı ve tutumlarını ifade etmeleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Algı, Ergenlik Gelişimi, Likert Ölçeği, Uyarlama Çalışması, Psikolojik Danışmanlık, Cinsiyet Eşitliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Erol Esen için: midfielder_1912@hotmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir dergide yayımlanan uyarlama çalışması olup, ticari olmayan akademik araştırmalar için genellikle yazarlarla iletişime geçilerek izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir. Test Yılı, uyarlama çalışması yayınlandığı tarih olan 2018'dir.

Kaynaklar

Esen, E., Öztürk, B. ve Siyez, D. M. (2018). Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu'nun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Nesne-Psikoloji Dergisi*, 6(12), 144-173.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:
toplumsal-cinsiyet-algisi-olcegi-ergen-formu-toad.pdf

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır.